

ACC. N:R M. 15525: 1-3.

Landskap: *Skåne* ..... Upptecknare: *Carl Axel Nilsdner*
Härad: *Färs* ..... Berättare: *Harald Henriksson, Grimtofta*
Socken: *S. Åsum* ..... Berättarens yrke: *lantbrukare*
Uppteckningsår: *1962* ..... Född år *1883* i *Lårde*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND
—

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-3.

LUF 73.

Någon bystämman har det inte förekommit i Åsena under min tid. På 1920 bildades en hufvudförening — förut hade man sjötor här på gården. Omkring 1910 startades ett privatmejeri. Detta blev dock nedlagt då andelsmejeriet bildades i början av 1920-talet. Vid sekelskiftet hade de stora gårdarna egen höskvandning. De mindre gårdarna kunde hyra en höskvandning av Johan Persson. Tröskföreningen kom till omkring 1910, och den inköpte en fotogendrivna tröska. Sädessodlingen för var råg och havre; korn och vete kunde man inte odla då jorden var dålig. De stora gårdarna odlade sockerbetsor, som gav en god inkomst. Det var vanligt att man hade några får på var gård, eftersom man sjötor tillverkade kläderna. Många skickade ull till spinneriet i Sjötor, och fick tillbaka garn. Efter sekelskiftet upprättades ett privat slakteri. Detta gick dock under då andelslakteriet i Tomelilla bildades. Mjölkproduktionen steg då korhufvudföreningar för djuren tillkom. Genom en successiv utgallning fick man fram de bästa mjölkproducerande korna. Ängen har alltid varit äng här — ängen höstades en gång innan kreaturen fick släppas på den. Någon märgling har inte förekommit under min tid. I min barndom användes kalk, som länge fram avlöstes med konstgödsel.

Vid sekelskiftet hade man öppna diken — då tegelbruket började övergick man tilläckdiken, som var lättare att hålla iordning. 7-skifferbruket har hållit sig under årens lopp (2 års vall, 1 års blandsäd, häda, råg, betor och potatis). För de nya jordbruksredskapen har Sjöbo järnhandel spelat en stor roll — då bönderna besökte Sjöbo gick de gärna och besökte järnhandeln för att se på nyheterna. Någon direkt föregångsman har det inte funnits i Åsum. Bönderna hade sina vägstycken, som de skulle sköta. De större vägarna styrades av länsmannen, och de mindre av en i byn vald nämnd. De större gårdarna fick senare egna stenkrossar. Det var vanligt, att 7 små gårdar slog sig samman om en stenkross. Omkring 1925 övertog vägstyckarna vägarne. Den första bilen kom 1908, och ett par år senare kom även cyklarna. Järnvägen Malmö - Simrishamn fanns under min barndom. År 1905 anlades Sjöbo - Kävlinge järnvägen, men den upphörde år 1956. Det blev ett uppsving för hela bygden — allting kunde nu realiseras tack vare järnvägen. Posten fick förhämtas i Sjöbo — för ca. 30 år sedan anställdes en lantbrukare, som bar ut posten till bönderna. Gästgiveriet fanns i Sjöbo; strax efter sekelskiftet upphörde skivskället. Emigrationen till Amerika från Åsum var inte så omfattande.

Det var framförallt släkten som lockade folket att resa. Emigrationen slutade vid första världskriget. Det var aldrig tal om att förtäga några presenter, då man gick bort. All inbjudan skedde muntligt, och de första festerna hade man under julen. Omkring 1910 fick stora hotellet i Sjöto en fast biograf, som blev ett mycket ontroddt nöje. I min barndom hade vi "lyftad allehanda" och "Skånska dagbladets" som kunde avhämtas i handeltbutikerna. Några böcker läste man aldrig - givetvis fanns anstaka fall. På marknader följde man visföreläsare, som sålde de senaste visorna. Någon gemensam sång följde inte. Efter sekelskiftet blev det modernt att ha poesiböcker och fotoböcker. Några sagor och sägner har jag inte hört berättas. För gick man mycket i kyrkan - det ansågs vara en plikt. Omkring 1910 kom det hit pingstränarna, men de var här ej någon längre tid.